

LBRIS

We know
books

olecția Literatură școlară cuprinde:

- olumul 1. Emil Gârleanu - Din lumea celor care nu
vântă. Cea dintâi durere
- olumul 2. Vasile Alecsandri - Pasteluri și poezii
- olumul 3. George Coșbuc - Poezii
- olumul 4. Petre Ispirescu - Basme
- olumul 5. Ion Creangă - Povești și povestiri
- olumul 6. Barbu Ștefănescu Delavrancea – Nuvele,
vestiri și basme
- olumul 7. Mihai Eminescu - Poezii
- olumul 8. Mihai Eminescu - Proză
- olumul 9. Ion Creangă – Amintiri din copilărie
- olumul 10. Ioan Luca Caragiale – Momente și schițe
- olumul 11. Ioan Alexandru Brătescu Voinești – Niculăiță
inciună
- olumul 12. George Topîrceanu - Poezii
- olumul 13. Ioan Slavici- Povești
- olumul 14. Ștefan Octavian Iosif - Poezii
- olumul 15. Gheorghe Asachi, Anton Pann, Alecu Donici,
rigore Alexandrescu, George Topîrceanu - Fabule

Mihai Eminescu

opere integrale

Proză

Ilustrații: Oana Voican

Ars Libri

Făt-Frumos din lacrimă.....	3
Călin Nebunul	37
Frumoasa lumii	54
Borta-vântului	75
Finul Lui Dumnezeu	80

Copyright © Ars Libri Prof 2023

Descrierea CIP este disponibilă la Biblioteca Națională României.

ISBN: 978-606-36-2418-6

Editor: Adina Grigore

Redactor-șef: Cristina Ipate-Toma

Tehnoredactor: Mihaela-Alina Stoica

Corector: Albert Toma

Ilustrații: Oana Voican

DTP: Mihai Ștefănescu

Comenzi: Editura Ars Libri, Costești, jud. Argeș

Tel.: 0248 546 357; 0755 118 137; 0724 340 777

Call Center: 0318 282 293

E-mail: arslibri@yahoo.com

comenziarslibri@gmail.com

www.edituraarslibri.ro

Tipărit la Ars Libri Prof S.R.L., Costești, jud. Argeș

Făt-Frumos din lacrimă

În vremea veche, pe când oamenii, cum sunt ei azi, nu erau decât în germenii viitorului, pe când Dumnezeu călca încă cu picioarele sale sfinte pietroasele pustii ale pământului, – în vremea veche trăia un împărat întunecat și gânditor ca miazănoaptea și avea o împărăteasă tânără și zâmbitoare ca miezul luminos al zilei.

Cincizeci de ani de când împăratul purtă război c-un vecin al lui. Murise vecinul și lăsase de moștenire fiilor și nepoților ura și vrajba de sânge. Cincizeci de ani, și numai împăratul trăia singur, ca un leu îmbătrânit, slăbit de lupte și suferințe – împărat, ce-n viața lui nu răsese niciodată, care nu zâmbea nici la cântecul nevinovat al copilului, nici la surâsul plin de amor al soției lui tinere, nici la poveștile bătrâne și glumețe ale ostașilor înălbiți în bătălie și nevoi. Se simțea slab, se simțea murind și n-avea cui să lese moștenirea urei lui. Trist se scula din patul împărătesc, de lângă împărăteasa tânără – pat aurit, însă pustiu și nebinecuvântat, – trist mergea la război cu inima neîmblânzită, – și împărăteasa, rămasă singură, plângea cu lacrimi de văduvie singurătatea ei. Părul ei cel galben ca aurul cel mai frumos cădea pe sânii ei albi și rotunzi, – și din ochii ei albaștri și mari curgeau șiroaie de mărgăritare apoase pe o față mai albă ca argintul crinului. Lungi cearcăne

vinete se trăgeau împrejurul ochilor, și vine albastre se trăgeau pe fața ei albă ca o marmură vie.

Sculată din patul ei, ea se aruncă pe treptele de piatră a unei bolte în zid, în care veghea, deasupra unei candelă fumegânde, icoana îmbrăcată în argint a Maicei durerilor. Înduplecată de rugăciunile împărătesei îngenuncheate, pleoapele icoanei reci se umeziră și o lacrimă curse din ochiul cel negru al mamei lui Dumnezeu. Împărăteasa se ridică în toată mărirea ei statură, atinse cu buza ei seacă lacrima cea rece și o supse în adâncul sufletului său. Din momentul acela ea purcese îngreunată.

Trecu o lună, trecură două, trecură nouă, și împărăteasa făcu un fecior alb ca spuma laptelui, cu părul bălai ca razele lunei. Împăratul surâse, soarele surâse și el în înfocata lui împărăție, chiar stătu pe loc, încât trei zile n-a fost noapte, ci numai senin și veselie, vinul curgea din butii sparte și chiotele despicau bolta cerului.

Și-i puse mama numele: Făt-Frumos din lacrimă.

Și crescă și se făcu mare ca brazii codrilor. Creștea într-o lună cât alții într-un an.

Când era destul de mare, puse să-i facă un buzdugan de fier, îl aruncă în sus de despică bolta cerului, îl prinse pe degetul cel mic și buzduganul se rupse-n două. Atunci puse să-i facă altul mai greu – îl aruncă în sus aproape de palatul de nori al lunei; căzând din nouri, nu se rupse de degetul voinicului.

LIBRIS | We know books

Atunci Făt-Frumos își luă ziua bună de la părinți, ca să se ducă, să se bată el singur cu oștile împăratului ce-l dușmăneau pe tată-său. Puse pe trupul său împărătesc haine de păstor, cămașă de borangic, țesută în lacrimile mamei sale, mândră pălărie cu flori, cu cordele și cu mărgelile rupte de la gâturile fetelor de împărați, își puse în brâu verde un fluier de doine și altul de hore, și, când era soarele de două sulite pe cer, a plecat în lumea largă și-n toiul lui voinic.

Pe drum horea și doinea, iar buzduganul și-l aruncă să spintece nourii, de cădea departe tot cale de-o zi. Văile și munții se uimeau auzindu-i cântecele, apele-și ridicau valurile mai sus ca să-l asculte, izvoarele își tulburau adâncul, ca să-și azvârle afară undele lor, pentru ca fiecare din unde să-l audă, fiecare din ele să poată cânta ca dânsul când vor șopti văilor și florilor.

Râurile se ciorăiau mai în jos de brâiele melancolicelor stânce, învățau de la păstorul împărat doina iubirilor, iar vulturii ce stau amuțiți pe creștetele seci și sure a stâncelor nalte, învățau de la el țipetul cel plâns al jalei.

Stăteau toate uimite pe când trecea păstorașul împărat, doinind și horind; ochii cei negri ai fetelor se umpleau de lacrimi de dor; și-n piepturile păstorilor tineri, răzimați c-un cot de-o stâncă și c-o mână pe bătă, încolțea un dor mai adânc, mai întunecos, mai

mare,— dorul voiniciei!

Toate stăteau în loc, numai Făt-Frumos mergea mereu, urmărind cu cântecul dorul inimei lui, și cu ochii buzduganul, ce sclipea prin nouri și prin aer ca un vultur de oțel, ca o stea năzdrăvană.

Când era-nspre sara zilei a treia, buzduganul căzând, se izbi de o poartă de aramă, și făcu un vuiet puternic și lung. Poarta era sfărâmată și voinicul intră. Luna răsărise dintre munți și se oglindea într-un lac mare și limpede, ca seninul cerului. În fundul lui, se vedea sclipind, de limpede ce era, un nisip de aur; iar în mijlocul lui, pe o insulă de smarand, încunjurat de un crâng de arbori verzi și stufoși, se ridica un mândru palat de o marmură ca laptele, lucie și albă, —atât de lucie, încât în ziduri răsfrângea ca-ntr-o oglindă de argint: dumbravă și luncă, lac și țărături. O luntre aurită veghea pe undele limpezi ale lacului, lângă poartă; și-n aerul cel curat al serei tremurau din palat cântece mândre și senine. Făt-Frumos se sui-n luntre și, vâslind, ajunse până la scările de marmură ale palatului. Pătruns acolo, el văzu în boltele scărilor candelabre cu sute de brațe, și-n fiecare braț ardea câte o stea de foc. Pătrunse în sală. Sala era naltă, susținută de stâlpi și de arcuiri, toate de aur, iar în mijlocul ei stătea o mândră masă, acoperită cu alb, talgerele toate săpate din câte-un singur mărgăritar mare; — iar boierii ședeau la masă, în haine aurite, pe scaune de catifea roșie, erau frumoși ca zilele

tinereții și voioși ca horele. Dar mai ales unul din ei, cu fruntea-ntr-un cerc de aur, bățut cu diamante, și cu hainele strălucite, era frumos ca luna unei nopți de vară. Dar mai mândru era Făt-Frumos.

– Bine-ai venit, Făt-Frumos! – zise împăratul; am auzit de tine, da' de văzut nu te-am văzut.

– Bine te-am găsit, împărate, deși mă tem că nu te-oi lăsa cu bine, pentru că am venit să ne luptăm greu, că destul ai viclenit asupra tatălui meu.

– Ba n-am viclenit asupra tatălui tău, ci totdeauna m-am luptat în luptă dreaptă. Dar cu tine nu m-oi bate. Ci mai bine-oi spune lăutarilor să zică și cuparilor să umple cupele cu vin și-om lega frăție de cruce pe cât om fi și-om trăi.

Și se sărutară feciorii de-mpărați în urările boierilor, și băură și se sfătuiră.

Zise împăratul lui Făt-Frumos:

– De cine în lume te temi tu mai mult?

– De nimeni lumea asta, afară de Dumnezeu.

Dar tu?

– Eu iar de nimeni, afară de Dumnezeu și de Mama Pădurilor. O babă bătrână și urâtă, care umblă prin împărăția mea de mână cu furtuna. Pe unde trece ea, fața pământului se usucă, satele se risipesc, târgurile cad năruite. Mers-am eu asupra ei cu bătălie, dar n-am isprăvit nimica. Ca să nu-mi prăpădească toată împărăția, am fost silit să stau la-nvoială cu ea și să-i dau ca bir tot al zecelea din copiii supușilor

mei. Și azi vine ca să-și ia birul.

Când sună miazănoaptea, fețele mesenilor se posomorâră; căci pe miazănoapte călare, cu aripi vântoase, cu fața sbârcită ca o stâncă buhavă și scobită de părae, c-o pădure-n loc de păr, urla prin aerul cernit Mama Pădurilor cea nebună. Ochii ei două nopți turburi, gura ei un hău căscat, dinții ei șiruri de pietre de mori.

Cum venea vuind, Făt-Frumos o apucă de mijloc și o trânti cu toată puterea într-o piuă mare de piatră; peste piuă prăvăli o bucată de stâncă, pe care-o legă din toate părțile cu șapte lanțuri de fier. Înăuntru baba șuiera și se smulgea ca vântul închis – dar nu-i folosea nimica.

Veni iar la ospăț; când prin bolțile ferestelor, la lumina lunei, văzură două dealuri lungi de apă. Ce era? Mama Pădurilor, neputând să iasă, trecea peste apă cu piuă cu tot și-i brăzda fața în dealuri. Și fugea mereu, o stâncă de piatră îndrăcită, rupându-și cale prin păduri, brăzdând pământul cu dâră lungă, până ce se făcu nevăzută în depărtarea nopții.

Făt-Frumos ospătă ce ospătă, dar apoi, luându-și buzduganul de-a umăr, merse mereu pe dâra trasă de piuă, până ce ajunse lâng-o casă frumoasă, albă, care sticlea la lumina lunei în mijlocul unei grădini de flori. Florile erau în straturi verzi și luminau albastre, roșii-închise și albe, iar printre ele roiau fluturi ușori, ca sclipitoare stele de aur. Mirosoasă, lumină și un cântec

nesfârșit, încet, dulce, ieșind din roirea fluturilor și a albinelor, îmbătau grădina și casa. Lângă prispă stăteau două butii cu apă, – iar pe prispă torcea o fată frumoasă. Haina ei albă și lungă părea un nor de raze și umbre, iar părul ei de aur era împletit în cozi lăsate pe spate, pe când o cunună de mărgăritărele era așezată pe fruntea ei netedă. Luminată de razele lunii, ea părea muiată într-un aer de aur. Degetele ei ca din ceară albă torceau dintr-o furcă de aur și dintr-un fuior de o lână ca argintul, torceau un fir de o mătăasă albă, subțire, strălucită, ce semăna mai mult a o vie rază de lună, ce cutreera aerul, decât a fir de tort.

La zgomotul ușor al pașilor lui Făt-Frumos, fata-și ridică ochii albaștri ca undele lacului.

– Bine-ai venit, Făt-Frumos, zise ea cu ochii limpezi și pe jumătate închiși – cât e de mult de când te-am visat. Pe când degetele mele torceau un fir, gândurile mele torceau un vis, un vis frumos, în care eu mă iubeam cu tine; Făt-Frumos, din fuior de argint torceam și eram să-ți ții o haină urzită în descântece, bătută-n fericire; s-o porți, să te iubești cu mine. Din tortul meu ți-aș face o haină, din zilele mele, o viață plină de dezmierdări.

Astfel, cum privea umilită la el, fusul îi scăpă din mână și furca căzu alături de ea. Ea se sculă – și, ca rușinată de cele ce zisese, mâinile ei spânzurau în jos ca la un copil vinovat și ochii ei cei mari se plecară.

El se apropie de ea, c-o mână îi cuprinse mijlocul, iar cu cealaltă îi desmierdă încet fruntea și părul și-i șopti: „Ce frumoasă ești tu, ce dragă-mi ești! A cui ești tu, fata mea?”

– A Mamei Pădurilor – răspunse ea suspinând mă vei iubi tu acum când știi a cui sunt? Ea înconjură cu amândouă brațele ei goale grumazul lui și se uită lung la el, în ochii lui.

– Ce-mi pasă a cui ești? – zise el. Destul că te iubesc.

– Dacă mă iubești, să fugim atuncea – zise ea lipindu-se mai tare de pieptul lui – dacă te-ar găsi mama, ea te-ar omori, și dac-ai muri tu, eu aș înnebuni ori aș muri și eu.

– N-aibi frică, zise el zâmbind și desfăcându-se din brațele ei. Unde-i mumă-ta?

– De când a venit se zbuciumă în piua în care-ai încuiat-o tu și roade cu colții la lanțurile ce-o închid.

– Ce-mi pasă! zise el repezindu-se să vadă unde-i.

– Făt-Frumos, zise fata – și două lacrimi mari străluciră în ochii ei – nu te duce încă! Să te-nvăț eu ce să facem ca să învingi tu pe mama. Vezi tu buțile astea două? Una-i cu apă, alta cu putere. Să le mutăm una în locul alteia. Mama, când se luptă cu vrăjmașii ei, strigă când obosește: „Stăi, să mai bem câte-oleacă de apă!” Apoi ea bea putere, în vreme ce dușmanul ei numai apă. De aceea noi le mutăm din

loc, ea nu va ști și va bea numai apă în vremea luptei cu tine. Precum au zis, așa au și făcut.

El se repezi după casă. „Ce faci, babă?” strigă el.

Baba de venin, se smulse odată din piuă-n sus și rupse lanțurile, lungindu-se slabă și mare până-n nouri.

– A, bine că mi-ai venit, Făt-Frumos – zise făcându-se iar scurtă... Ia acum, hai la luptă, acu om vedea cine-i mai tare.

– Hai! – zise Făt-Frumos.

Baba-l apucă de mijloc, se lungi repezindu-se cu el până-n nori, apoi îl izbi de pământ și-l băgă în țărână până-n glezne.

Făt-Frumos o izbi pe ea și o băgă-n pământ până în genunchi.

– Stăi, să mai bem apă – zise Mama Pădurilor ostenită.

Stătură și se răsuflară. Baba bău apă, Făt-Frumos bău putere, ș-un fel de foc nestins îi cutreeră cu fiori de răcoare toți mușchii și toate vinele lui cele slăbite.

C-o putere îndoită, cu brațe de fier, o zmuci pe babă de mijloc și-o băgă-n pământ până-n gât. Apoi o izbi cu buzduganul în cap și-i risipi creerii. – Cerul încărunți de nouri, vântul începu a geme rece și a scutura casa cea mică în toate încheieturile căpriorilor ei. Șerpi roșii rupeau trăsbind poala neagră a norilor, apele păreau că latră, numai tunetul cânta adânc ca un prooroc al pierzării. Prin acel întunec des

